

УДК 334.012

Ольга Владимір, Володимир Дендевич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Olha Vladymyr, Volodymyr Dendevych

MODERN PROBLEMS OF ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE

В умовах ринкової трансформації економіки України розвиток підприємництва, зокрема малого бізнесу, має стати одним із найважливіших чинників соціально-економічного зростання. Усвідомлюючи новаторську роль підприємництва, держава повинна надавати йому всебічну підтримку.

Слід зазначити, що малий і середній бізнес – це створення нових робочих місць та альтернатива найманій праці, що є особливо актуальним у час кризи та безробіття; це розвиток конкуренції, оскільки в деяких сферах дрібні підприємці можуть конкурувати з великими компаніями, а відтак і корегувати ціни на товари. Розвиток малого й середнього бізнесу є дуже важливим з погляду диверсифікації структури економіки й формування середнього класу суспільства. На жаль, саме маленька частка сегмента малого і середнього бізнесу у ВВП (в Україні становить 11,4%) [1], говорить про те, що держава не забезпечує достатнього рівня підтримки підприємцям, отже, не сприяє формуванню й зміцненню середнього класу.

Мале і середнє підприємництво є важливим фактором розвитку економіки України, а вихід з економічної кризи пов'язаний, в першу чергу, з розвитком саме таких підприємств, тому необхідно вирішити ряд питань, що дозволить забезпечити позитивну динаміку соціально-економічних показників розвитку малого та середнього підприємництва.

Формування та розвиток національного підприємництва значною мірою залежать від створення відповідної правової бази, яка стимулювала б підприємницьку активність та добросовісну конкуренцію.

Ключовим значенням у підвищенні ефективності функціонування малих підприємств в економіці країни є створення сприятливих умов для впровадження інновацій у різні сфери народного господарства.

За результатами соціологічних досліджень МФК та анкетування малих приватних підприємств, які проводив Центр соціальних експертиз і прогнозів Інституту соціології, проблеми і перешкоди для розвитку підприємництва в Україні можуть бути розподілені на кілька категорій [2]:

I. Законодавчі та адміністративні фактори: високі податки (на що вказали 97% респондентів); велика кількість різних податків (86% респондентів); часті зміни до вимог податкової звітності (77% респондентів); велика кількість видів підприємницької діяльності, які підлягають ліцензуванню (42%) та складна процедура отримання ліцензій (16%); складна процедура реєстрації підприємства (41%); часті перевірки державними органами (38% респондентів).

II. Ринкові умови: неплатежі з боку клієнтів (57% опитаних); труднощі з отриманням кредиту (52%); тиск з боку кримінальних елементів (30%); труднощі з конвертацією валюти (28%); нестача ділової інформації (24%) та управлінських знань (19%); нестача кваліфікованих кадрів внаслідок недоліків у організації їх підготовки і перепідготовки; нерівність доступу суб'єктів підприємництва до фінансових, матеріальних, інтелектуальних та інших ресурсів; слабкий розвиток інфраструктури підтримки малого підприємництва, в тому числі відсутність системи інформаційного забезпечення, недостатня кількість об'єктів інфраструктури, зокрема бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, нерозвиненість ринку консалтингових послуг, низький професійний рівень існуючих інституцій.

Результати опитування показують, що незважаючи на важку макроекономічну ситуацію та світову фінансову кризу, яка розпочалася наприкінці 2008 року, серед усіх найчастіше згадуваних проблем найсерйознішими залишаються саме проблеми бюрократичного характеру та ті, що пов'язані з державним управлінням. Такі результати і висновки наводять дослідники Міжнародного центру перспективних досліджень [3].

Виходячи із наведених вище проблем потрібно розуміти всю суть і масштаби проблем, які охопили усю бізнес-систему в Україні. Тому якщо не будуть зроблені відповідні висновки і застосовані певні заходи, то час «занепаду економіки» не за горами. Тому вважаємо за доцільне запропонувати наступні пропозиції щодо стимулювання розвитку підприємництва і бізнесу:

1. Посилення координації підприємців та їх громадських об'єднань з освітніми закладами, центрами зайнятості щодо підготовки та перепідготовки кваліфікованих кадрів, зниження дефіциту робітничих та ін. професій на ринку праці.

2. Забезпечення постійного «public relations» підприємництва в Україні, формування позитивного іміджу підприємця в суспільстві, висвітлення соціальних ініціатив, якими опікуються підприємці.

3. Опрацювання на тристоронній основі (влада, сторона роботодавців, профспілки) моделей соціального діалогу на регіональному та місцевому рівнях, які би передбачали більш активну роль організацій підприємців, роботодавців у розробці та реалізації програм сталого розвитку.

4. Консолідація ресурсів, спрямованих на підтримку регіонального підприємництва (регіональні фонди підтримки підприємництва, ресурсні центри Державного комітету з інвестицій та інновацій, інших державних інституцій) на основі єдиного координаційного органу (наприклад, на базі Агенції регіонального розвитку) з метою запобігання їх розпорошенню.

5. Створення пільгового режиму оподаткування підприємств, які знаходяться на стадії економічного розвитку.

6. Забезпечення прозорих умов та рівних конкурентних умов участі бізнесу у регіональних замовленнях.

7. Спрощення системи оподаткування, яка має стимулювати займатися підприємництвом, а не навпаки, як показує практика останніх років в Україні.

Звичайно, вирішення цих проблем вимагає певної програми комплексного розвитку та реструктуризації економіки. Але ми не повинні також забувати про те, що подібний процес вимагає відповідного бажання та політичної волі керівників нашої держави.

І, все ж таки, не зважаючи на ці та багато інших проблем, які стоять на заваді розвитку економіки України, потрібно вірити у щасливе майбутнє нашої держави, і не сидіти «склавши руки», а працювати, адже саме праця – є тим рушійним механізмом, завдяки якому відбувається розвиток суспільства загалом.

Використана література:

1. Шандова Н. В. Сучасні проблеми розвитку підприємництва в Україні / Н. В. Шандова // Економічні науки Інтернет-конференції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy-confer.com.ua/full_article/935/
2. Результатами соціологічного дослідження, яке проводила Міжнародна фінансова корпорація (МФК) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ubsjournal.com/2009-04-03-08-26-56/1075-business>
3. Проблеми та перешкоди розвитку підприємництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://otherreferats.allbest.ru/economy/00039702_0.html